

§ 17

Lausunto; luonnos hallituksen esitykseksi yksityistielaksi

HMKDno-2017-81

Valmistelija / lisätiedot:
Pirkko-Liisa Vanttinen
pirkko-liisa.vanttinen@hameenkyro.fi
toimistopäällikkö

Liikenne- ja viestintäministeriö/Kuntaliitto pyytää kuntien lausuntoja yksityistielain kokonaisuudistuksesta/yksityistielakiluonnoksesta 21.3.2017 mennessä.

Asian oheismateriaali (hallituksen esitys eduskunnalle yksityistielaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sekä Suomen Kuntaliiton ja Tieyhdistyksen tiedote) on tallennettu Virtaan.

Yksityistielain kokonaisuudistuksen tavoitteena on nykyaikainen ja selkeä yksityistielaki, joka antaisi hyvät edellytykset yksityistieverkoston kehittämiseksi ja ylläpidolle. Laki korvaisi vuonna 1963 voimaan tulleen lain yksityisistä teistä ja samalla tehtäisiin vähäisiä muutoksia useaan muuhunkiin lakiin.

Esityksen pääasiallinen sisältö lyhyesti:

- Lupamenettelyiden keventäminen. Tieoikeuden määritelmää laajennettaisiin niin, että tieoikeus perustettaisiin kulkuoikeuden lisäksi myös sähkö- ja viestintäjohtojen ja muiden tien vaikutuspiirin kiinteistöjen käyttöä palvelevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamista varten. Jatkossa tiekunta voisi antaa luvan johtojen sijoittamiseen tiealueelle eikä tähän enää tarvittaisi kyseisen maanomistajan lupaa.
- Kuntien tielautakuntia koskevista säännöksistä luovuttaisiin ja niille kuuluneet tehtävät siirrettäisiin muille viranomaisille.
- Valtion yksityistieavustusten jakaminen siirrettäisiin v. 2019 maakuntien tehtäväksi ja avustuskriteereitä karsittaisiin.
- Mahdollistettaisiin valtion, kuntien ja maakuntien tuleminen yksityistieosakkaiksi silloin kun ne ohjaavat julkista liikennettä yksityisteille.
- Lisättäisiin kunnille velvollisuus ottaa hoitoonsa asemakaava-alueella oleva tai sinne johtava yksityistie, jos yksityistien liikenne huomattavasti lisääntyy asemakaavan toteutumisen seurauksena.
- Tie kuntien perustaminen ja yhdistyminen mahdollistettaisiin myös tieosakkaiden omilla päätöksillä ilman yksityistietoimitusta.
- Tie kunnat voisivat vahvistaa itselleen säännöt, joissa olisi mahdollista sopia erikseen määritellyistä kysymyksistä myös toisin kuin laissa säädetään.

Yksityistielakiuudistuksen tavoitteena on luoda joustava laki, joka mahdollistaisi tiekunnille ja tieosakkaille useammanlaiset toimintatavat. Yksityistielain uudistuksessa on sitouduttu hallitusohjelman mukaiseen tavoitteeseen kuntien tehtävien vähentämisestä ja niiden kustannusten karsimisesta sitä kautta.

Kunnat voisivat edelleen päättää vapaasti yksityisteiden tienpitoon myönnettävistä avustuksista. Lakiin otettaisiin kaksi avustuskriteeriä. Avustettavan yksityistien tulisi olla järjestäytynyt tiekunnaksi ja sitä koskevat yksityistierekisterin tiedot tulisi olla ajan tasalla. Samat kriteerit koskevat maakuntien avustuksia. Maakunnan tai kunnan avustaessa tiekuntaa tien kunnossapidossa, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saisi kieltää sinä ajanjaksona, jota avustus koskee. Sama koskisi myös yksityistietä, jonka kunnossapidosta kunta vastaa kustannuksellaan.

Hämeenkyrön kunta käytti v. 2016 yksityisteiden avustamiseen ja kunnossapitoon 211 000 euroa. Tämä euromäärä ei pidä sisällään hallintokuluja eikä tiejaoston kuluja.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi säännös siitä, että maakunnat ja kunnat voisivat halutessaan perustaa yksityistieasioita käsittelevän neuvonta- tai sovitteluelimen tai tarjota muutoin neuvonta- ja sovittelupalveluita yksityistieasioissa. Tehtävä olisi vapaaehtoinen.

Maankäyttöinsinöörin ja toimistopäällikön lausunto:

Yksityistielain kokonaisuudistus ja selkeyttäminen on tarpeen jo siksi, että lain soveltamisesta tulee helpompaa viranomaisten lisäksi myös tiekunnille.

Tielautakuntien lakkauttaminen ja yksityistietoimitusten siirtyminen maanmittauslaitokselle vähentää byrokratiaa ja on tarpeen ainakin seuraavista syistä:

- MML:n tietojärjestelmät tukevat kiinteistötoimitustuotantoa paremmin kuin kuntien sekalaiset järjestelmät
- MML:n rutiini toimitustuotantoon on parempi kuin Hämeenkyrön kokoisilla ja pienemmillä kunnilla, joilla on toimituksia harvakseltaan
- MML:n hinnoittelu toimituksissa vastaa todellista kustannusrakennetta
- Selkeyttää toimintaa kun toimituksia ei tehdä niin monen viranomaisen toimesta
- Tukee hallituksen tavoitetta vähentää kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta kustannuksia.

Tiekuntien päätöksistä haetaan nykyisin muutosta tielautakunnilta. Tällöin muutoksenhakukynnys on joissain tapauksissa alhainen ja valitusasioiden valmistelu vie paljon työaikaa. Valitusten käsittely maa- ja metsätalouden osastoissa on asiantuntevampaa.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös neuvonta- ja sovittelupalveluista (vapaaehtoinen). Hämeenkyrön kokoisissa ja pienemmissä kunnissa yksityistielain tuntemus tulee vähenemään lakiuudistuksen jälkeen. Yksityistieasioiden neuvonta olisi järkevä järjestää maanmittauslaitoksen, Suomen Tieyhdistyksen ja tieasiamiesten toimesta. Kyseisillä tahoilla on asiantuntemus ja ajantasaiset tiedot.

Yksityistielaki ei määrittäisi valtionavustusten kriteereitä. Liikennevirasto (11/2016) on kuitenkin antanut ohjeet yksityisteiden valtionavustuksista. Ohjeiden (kohta 6.3.2) mukaan vastikkeetta tehdystä talkootyöstä ei synny avustuskelpoisia kustannuksia. Jos työ tehdään tieosakkaiden omana työnä tiemaksuja vastaan, on kyseessä vastikkeellinen työ ja tällaisesta työstä

syntyvät kustannukset ovat avustuskelpoisia kustannuksia. Tämä ohjeistuksen muutos nostaa tiekuntien omaa rahoitusosuutta parantamishankkeissa, kun vastikkeetta tehtyä talkootyötä ei hyväksytä avustuskelpoisiin kustannuksiin.

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Niemelä, vs. tekninen johtaja

Tekninen lautakunta antaa lausuntonsa yksityistielakiluonnoksesta liikenne- ja viestintäministeriölle maankäyttöinsinöörin ja toimistopäällikön valmistelun mukaisena.

Päätös

Hyväksyttiin seuraavalla lisäyksellä:

Yksityistielaisissa tulisi määritellä yksityisteiden perusparantamisen valtionavustusten kriteerit, mm. talkootyön osuus.

Tiedoksi

Liikenne- ja viestintäministeriö, Kuntaliitto, kunnanhallitus,
maankäyttöinsinööri

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimistopäällikön työhuoneessa 14.3.2017.

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty sähköpostilla 9.3.2017

Liikenne- ja viestintäministeriö, Kuntaliitto, hallitus, maankäyttöinsinööri

Muutoksenhakukielto
§17

Muutoksenhakukielto

Muutoksenhakukielto

Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §.